

Sander Janssens

28 februari 2026

Gezien op 27 februari 2026, De Kleine Komedie, Amsterdam

Het ontbrak hem volledig aan goesting, zegt Wim Helsen, toen hij zich die ochtend realiseerde dat hij vandaag naar Amsterdam moest om in De Kleine Komedie zijn

voorstelling *Welkom ongemak* te spelen. Een dag ervoor had hij zijn somberte nog zo kloek overwonnen in het park, door een nietsvermoedende jogger finaal van zijn stuk te brengen. Maar de ochtend erna kwam hij zijn bed weer niet uit, keek naar een kier in zijn kledingkast in de sombere overtuiging dat die kier daar altijd zal blijven. Hij moet zichzelf, kortom, weer comfortabel gaan voelen in zijn eigen vuil en vreugde.

Dat is het plan, en als Helsen een plan heeft opgevat dan gaat hij dat uitdenken en uitvoeren. In zijn zevende soloprogramma laat de 57-jarige cabaretier zichzelf weer weldadig ontsporen in absurditeiten. Ditmaal met zijn 'flapdrang' als motor: een onstuitbare behoefte om een onnodige opmerking eruit te flappen op onhandige, ongepaste of ongewenste momenten. Tel daarbij het onfortuinlijke gegeven op dat wanneer mensen vijandig op hem reageren, Helsen zich direct uitgedaagd voelt, en het sociale trammelant ontspoot stevast waar je bijstaat.

Het levert als vanouds volop hilariteit op, al is de gekte lange tijd minder ontembaar, verrassend of onverwacht poëtisch dan in zijn beste voorstellingen *Heden soup!* (2006), *Het uur van de prutser* (2009) of de briljante voorganger *Niet mijn apen, niet mijn circus* (2022). Varianten van de van ongemak doordrongen dialogies die Helsen aan dagelijkse situaties in onder meer supermarkten en parken ontlokt,

met doorgaans onwelwillende of op z'n minst overrompelde voorbijgangers, zijn talrijk vertegenwoordigd in zijn oeuvre, en heel memorabel zijn de vermakelijke ontmoetingen die hij nu aan dat repertoire toevoegt niet.

Bovendien: horen we hier en daar nu een grap of opmerking die rechtstreeks uit een eerdere voorstelling is gerecycled? Over zijn neiging tot uitwaaieren bijvoorbeeld: 'Pas op: sommige zijsporen kunnen heel leuk en grappig zijn, en soms kan het ook gewoon lang duren.'

Het klopt natuurlijk, want Helsen is veel te intelligent om in gemakzucht te vervallen, en daar natuurlijk ook niet in geïnteresseerd. Het licht onbevredigende gevoel dat hij sorteert, krijgt op ontroerende wijze betekenis als in de slotsequentie duidelijk wordt waarom Helsen doet wat hij doet, en waar zijn depressieve gevoelens vandaan komen. Die vinden bedding in de zelfdoding van zijn oudere broer, die altijd om de jonge Wim moest lachen, en met wie hij gekke taaltjes en tradities ontwikkelde. Een ontroerende slotsom, die Helsen achteraf gezien uitstekend heeft voorbereid.

Zo geeft hij net als in zijn vorige voorstelling zijn absurditeit en geïnternaliseerde ongemak uiteindelijk een heel persoonlijke laag mee: de rouw om zijn broer. Zijn inherente onrust, het gevoel van constante ontheemding, wordt ondertussen treffend theateraal gemaakt door het voortdurende gehannes met drie zwarte blokken, waar hij zich op allerlei

manieren in, naast, op en tussen manoeuvreert; comfortabel wordt het nooit.

De stuntelende absurdist, tekortschietende levenssprutser en onverbeterlijke flapuit, blijkt vooral een met zijn armen om zich heen maaiende, naar contact snakkende, gepijnigde mens te zijn, die een verdriet met zich meedraagt waaraan hij lang geen vorm kon geven – maar dat vanavond tóch probeert.

Er kan een goede reden zijn om mooie dingen uit het verleden te recyclen, er is een verklaring waarom je grappen die je nu misschien niet meer zo snel zou maken, tóch kan waarderen. Waarom je oude nummers van Elvis koestert of samen liedjes zingt waarvan je de tekst nooit echt gekend hebt. *Welkom ongemak* is uiteindelijk een ontroerende poging om de somberte en het verdriet om zijn broer te overwinnen en in te ruilen voor de warme herinneringen die hij aan zijn jeugd bewaart. Daarvoor, realiseert Helsen zich, heeft hij zijn publiek nodig.

Foto's: Sjoerd Derine